

EGYESÜLETI KÖZLEMÉNYEK

Jegyzőkönyv

felvétel az Országos Erdészeti Egyesület igazgatóválasztmányának 1936. évi február hó 4-én délután 5 órakor tartott üléséről.

Jelen vannak: báró *Waldbott* Kelemen elnök, *Térfi* Béla és ifj. gr. *Teleki* József alelnökök, *Birc* Zoltán ügyvezető, dr. *Ajtai* Sándor, *Czillinger* János, gr. *Esterházy* Mórle, *Földváry* Miksa, *Huszár* Tibor, *Karsai* Károly, *Kovács* Gábor, gr. *Mailáth* György, *Mihalovits* Sándor, *Nagyszalánczy* Brunó, *Onczay* László, *Orosz* Antal, *Papp* Béla, *Papp-Szász* Tamás dr., *Örgróf Pallavicini* Alfonz Károly, *Schenkenget* László, gr. *Széchenyi* Károly, *Takách* Zsigmond, dr. *Tuzson* János, *Véssci* Mihály választmányi tagok és *Mayer* Zoltán segédtitkár.

Elnök: Üdvözlöm a megjelent urakat és az Országos Erdészeti Egyesület igazgatóválasztmányának a mai napra kitűzött ülését megnyitom.

Megállapítom, hogy az ülés időpontjáról a választmányi tag urak kellő időben szabályszerű értesítést nyertek és hogy az ülés, a megjelentek számára való tekintettel, határozatképes.

Távolmaradásukatt kimentették: gr. *Festetics* Kristóf, gr. *Mailáth* József, *Matusovits* Péter, *Molcsány* Gábor, *Osztrouezky* Miklós, br. *Próray* György, *Rónai* György, *Urbánfy* Ignác és gr. *Zelensky* Róbert választmányi tag urak.

A jegyzőkönyv hitelesítésére *Karsai* Károly és *Orosz* Antal választmányi tag urakat kérem fel.

Legelsősorban egy mélyen sajnálatos csapásról kell megemlékeznem, amely az egész magyar erdészetet és különösen egyesületünket Kallivoda Andor választmányi tagtársunk elhúnytával érte.

Egyikét vettettük el benne azoknak az erdőmérnököknek, akik egy hosszú, munkában és eredményekben gazdag életnek minden értékes tapasztalatát és teljes munkaerejüket mindenkor készséggel bocsátották a közügy és az egyesület rendelkezésére.

Egyike volt azoknak a ritka egyéniségeknek, akik a hivatali kötelesség rigorózan pontos és lelkiismeretes teljesítése mellett is 100%-ig ki tudják a maguk részére vívni mindenkinek az elismerését és megbecsülését.

Különösen az alföldfásítás kérdései voltak azok, amelyeknek a terén hosszú és értékes gyakorlati szolgálata alatt szerzett tapasztalatai az ország egyik legelsőrendű szakértői közé avatták.

Nemcsak kiváló tudása, de a lélek kiválóságai is közrejátszottak abban, hogy olyan általános szeretet és megbecsülés övezte egész életén át, nemcsak kortársai, de mindazok részéről is, akiknek módjukban volt vele érintkezniük.

Mély szomorúsággal kell hírt adnom arról, hogy még egy másik súlyos veszteség is érte egyesületünket. Közvetlenül az ülés előtt vettem a megrendítő hírt, hogy gr. *Benyovszky* Mórle, egyesületünk alapító tagja,

a Dédunántúli Erdészeti és Vadászati Egyesület elnöke ma reggel az egyik budapesti szanatóriumában rövid szenvedés után elhunyt.

Azt hiszem, mindnyájan érezzük, milyen súlyos a veszteség, amely a magyar erdőgazdaságot egyik leglelkesebb, önzetlen barátjának elhunytaival érte.

Mindnyájan élénken emlékezünk nyári közgyűlésünk alkalmából arra a páratlan szépségű napra, amellyel a megboldogult ajándékozott meg bennünket úgyszólván, mint erdejét feltő gonddal ápoló birtokos és úgyszólván, mint utólráhetetlenül szíves házigazda.

Elmondhatjuk róla, hogy egész ember volt mindenben. Gazdasági tevékenységében, közéleti szereplésében és baráti gesztusaiban egyaránt. Bizonyítja ezt nemcsak az az áldásos munka, amellyel súlyos hivatali elfoglaltsága dacára öntevékenyen a magyar erdőgazdaság ügyeit szolgálta, hanem az az őszinte szeretet és ragaszkodás is, ami útján mindvégig kísérté, jelölül annak, mennyire magával ragadta igazi úri egyénisége mindazokat, akik akár hivatalos érintkezés kapcsán, akár pedig a magánéletben kerültek közelébe.

Úgy érzem, valamennyiünk érzelmeinek adok kifejezést akkor, amikor azt javaslom, hogy most elhunyt nagynevű két tagtársunknak a magyar erdőgazdaság és egyesületünk érdekében kifejtett munkásságával szerzett érdemeit és elhunytuk fölött érzett mélységes, igaz részvétünket az igazgatóválasztmány jegyzőkönyvébe iktassa, s egyúttal a t. igazgatóválasztmány felhatalmazását kérem ahhoz, hogy ezt a mély sajnálkozást és őszinte részvétet az elnökség a mélyen súlyított két özvegynek és hozzátartozóinak írásban is tudomására juttathassa.

Elnök javaslatát az igazgatóválasztmány egyhangúlag magáévát teszi.

Elnök: A legutolsó választmányi ülés határozatának megfelelően egyesületünk ismételt felterjesztéssel fordult a földművelésügyi kormányzathoz az Országos Erdőgazdasági Tanács megszervezése ügyében s a t. igazgatóválasztmánytól nyert megbízatáshoz képest személyesen is eljártam a földművelésügyi miniszter úrnál ebben az ügyben.

Ráműtattam arra, mennyire szükség van az Országos Erdőgazdasági Tanács működésének megkezdésére éppen most, amikor egyrészt az új erdőtörvény végrehajtási utasítása rövidesen tárgyalás alá kerül, másrészt pedig a felmerülő egyes kérdésekben foganatosítandó intézkedések úgyszólván elvi jelentőségű új utakat hivatottak az erdőgazdaság életében kijelölni.

Örömmel állapítom meg, hogy az egyesület fellépésének megvolt a kívánt eredménye.

Azóta bejutott a földművelésügyi miniszter úrnak egy második leírata is, amelyben a közigazgatási bírósághoz kéri négy erdőmérnök-tanács tag kijelölését.

Az erdőmérnökökre vonatkozólag mind a két kijelölésnél előírja a törvény azt, hogy az illetők az oklevél megszerzése óta legalább húsz év gyakorlati szolgálatot igazoljanak, erre a körülményre tehát méltóztassék a jelölésnél figyelemmel lenni.

Még két olyan körülmény van, amelyikre mind a két jelölésnél van szerencsém az igen tisztelt választmány figyelmét föl hívni.

Az egyik az, hogy az egyesület tényleges állami szolgálatban álló erdőmérnököt nem jelölhet.

A másik körülmény pedig az, hogy a törvény úgy az Erdőgazdasági Tanács, mint a közigazgatási bíróság intézkedése alá meglehetősen változatos, sok ügyet utal, s így bizonyos mértékig figyelemmel kell lennünk arra is, hogy a kijelölendő tagok között olyanok is legyenek, akiknek állandó lakóhelye Budapesten van, s akikre nézve az előreláthatólag gyakori ülésezés nem jelenti egyúttal azt, hogy hosszabb időre kell rendszeres foglalkozási helyüket elhagyniok.

Mindezek a kikötések nem akadályozzák azt, hogy az egyesület nyugdíjas állami tisztviselőket jelölhessen, sőt mivel az ügy egy részénél az állami adminisztráció teendőinek és munkakörének teljes gyakorlati ismerete is kívánatos, éppen azért szükségesnek tartom azt, hogy az egyesület jelöltjei között olyanok is legyenek, akik e téren szerzett értékes tapasztalataikat, függetlenségük tudatában, minden fenntartás nélkül becsáthassák a meg szervezendő Tanács rendelkezésére.

Igen jól méltóztatik tudni azt, hogy az új erdőtörvény rendelkezései sok tekintetben csak keretszerűek s így maga a végrehajtás lesz hivatva a kereteket kitöltő tartalmat megszabni.

Kétségtelen, hogy elvi jelentőségű kérdésekben magának az Országos Erdészeti Egyesületnek is mindenkor módjában lesz megnyilatkoznia.

Evvel szemben azonban a Tanács összetétele és hivatása, nemcsak az elvi megnyilatkozásra ad módot, hanem lehetővé teszi azt is, hogy az egyes kérdések, illetőleg a felmerülő egyes esetek elbírálásánál is mindenkor érvényre jussanak azok a szándékok és törekvések, amelyek az egyesületet akkor vezették, amikor az új törvény megalkotásában olyan jelentékeny mértékben vett részt.

Végredményében tehát csak az Országos Erdőgazdasági Tanácson keresztül lesz módunkban odahatni, hogy ezek az elgondolások megáiban a gyakorlati adminisztrációban is a lehetőséghez képest teljesen érvényre jussanak.

Szükségét látom azonban ezenkívül annak is, hogy az egyesület igazgatóválasztmánya foglalkozzék azzal a helyzettel, amit a szokatlanul enyhe időjárás az erdőgazdaságra annyira fontos magyar tűzifapiacra teremtetett.

Az adatok részletes ismerete nélkül nem akarok e kérdésben a részletekbemenően nyilatkozni s a t. igazgatóválasztmány határozatának elébeágní.

Az ügyvezető úrnak ma módjában áll az adatokat teljes részletes-séggel a t. igazgatóválasztmány elé tární s azt hiszem, hogy ezeknek teljes ismeretében a t. igazgatóválasztmány meg fogja találni azt az utat, amelyen haladnunk kell, hogy az erdőgazdaság érdekeit minden eshetőséggel szemben megvédeni tudjuk.

Ezek után áttérhetünk az ülés tárgysorozatának letárgyalására.

Ügyvezető: Legelőször intézzük el az Országos Erdőgazdasági Tanács tagjainak kijelölésére vonatkozó javaslatlételt.

Ami az erdőbirtokos tagokat illeti, tisztelettel közlöm az igazgatóválasztmánnyal, hogy ez ügyben elnök úr ömértósága volt szíves előzetesen megkeresni azokat az urakat, akik tudomásunk szerint örömmel munkálkodnának közre ebben a fontos testületben és ezért is elsősorban azokat vettük számításba, akik az erdőtörvény megalkotásánál is teljes erejükkel közreműködtek. Ennek az elgondolásnak az alapján és a be-futott igenlő válaszokra való hivatkozással, tisztelettel javasolom, máltóztassák az erdőbirtokosok köréből rendes tagok gyanánt: gróf Apponyi Károly, báró Biedermann Imre, gróf Esterházy Móric, báró Inkey Pál, gróf Mailáth György, báró Prónay György, ifj. gróf Teleki József és báró Waldbott Kelemen, póttagokul pedig gróf Festetics Kristóf és gróf Hadik-Barkóczy Endre választmányi tag urakat jelölni.

Elnök: Kéri, hogy az ő jelölésétől tekintsen el a választmány, minthogy az egyesületben és a Fagazdasági Tanácsban vállalt szerepén kívül a szőlőgazdák érdekképviselésében is tevékeny részt kell vennie és máltán 260 km.-nyire lakik Budapesttől, eddig vállalt kötelezettségeinek is csak nehezen tud eleget tenni.

Ügyvezető: Lehetetlennek tartja, hogy a birtokosok közül éppen az maradjon ki, aki éjt-napot egybevetve fáradt a törvénytervezet tárgya-

lásainál és legjobban ismeri ezzel kapcsolatban a még elintézésre váró feladatokat. Ezért arra kéri öméltóságát, hogy a felajánlott munkakört legalább az első ciklusra vállalni szíveskedjék.

Elnök meghajlik a választmány óhaja előtt és a megbízást elfogadja.

Az igazgatóválasztmány az egyesület részéről az Országos Erdőgazdasági Tanácsba egyhangúlag névsorban felsorolt birtokosokat jelöli.

Elnök: Az Erdőgazdasági Tanács erdőmérnök tagjainak jelölése iránt tesz javaslatot. Hangsúlyozza, hogy állami szolgálatban álló! erdőmérnök nem jelölhető és a rendelet 20 évi gyakorlati szolgálat igazolását is köti. Nézete szerint itt is azok az urak veendőek elsősorban számításba, akik a törvény előkészítésénél tevékenyen részt vettek. Rendes tagokul Térfi Béla, Biró Zoltán, Czillinger János, Horváth Miklós (Nagyvázsony) Karsai Károly, Onczai László, Papp Béla, Rimler Pál (Sopron), póttagokul Csizmazia László és Sipos Antal (Körmend) urakat ajánlja.

Az igazgatóválasztmány elnök indítványát egyhangúlag magáévá teszi.

Ügyvezető: bemutatja a földművelésügyi miniszter úrnak 78.915—1935. számú leiratát, amelyben a közigazgatási bírósághoz kiküldendő négy erdőmérnök-szakértő jelölését kéri. Hivatkozik az elnöki megnyitóban hangsúlyozott körülményekre és hozzáfűzi, hogy nézete szerint az ilyen fontos megbízatásnál delegáltak lakóhelye sem lehet közömbös, mert nem lehet kívánni senkitől, hogy a minden ellenszolgáltatás nélkül járó feladathoz még útiköltséget is vállaljon magára. Ezért azt javasolja, hogy Budapesten vagy Budapest környékén lakó erdőmérnököket jelöljön a választmány.

Elnök: Karsai Károly, Papp Béla, Czillinger János és Biró Zoltán választmányi tagokat ajánlja.

Az igazgatóválasztmány elnök indítványát egyhangúlag magáévá teszi.

Ügyvezető: utal az elnöki megnyitó utolsó fejezetére, amely a szokatlanul enyhe időjárás következtében a tűzifapiacra beállott helyzetet érinti. Közli a választmánnyal, hogy a rendelkezésre álló adatok szerint a múlt évi tűzifatermelésből jelenleg még 97.000 vagón készlet van és kb. 3000 vagónról az ellenőrző szelvény még nem futott be, úgyhogy a bejelentett készletekből az eddig kiadott szállítási igazolványok levonásával mintegy 100.000 vasúti kocsirakomány tűzifamaradvány mutatkozik nyilvántartott készlet gyanánt.

Tekintettel arra, hogy a múlt év összes tűzifaforgalma a külföldi fabehozatal beszámításával vasúton és hajón 123.000 vagón körül mozgott, a fent kimutatott 100.000 vasúti kocsirakomány majdnem november hó végéig elegendő arra, hogy az ország teljes tűzifaszükségletét fedezze. Hozzá kell számítanunk ehhez a télen termelendő és részben már kitermelt tűzifától mintegy 20—22.000 vasúti kocsirakományt, amit a közszállítások céljaira kell szabaddá tenni már június folyamán, továbbá mintegy 5000 vasúti kocsirakományt kitevő mennyiséget a hajón szállítandó fának, amit a téli hajózási szünet előtt kell leszállítani, és végül azt a tűzifa mennyiséget, amelyet a friss termelésű akácból, hántott fából, vékony dorongból, bükk és gyertyán dorongból kell szabaddá tenni.

Ha a fenti különleges elbánásban részesítendő készleteket számbavesszük, további 45.000 vasúti kocsirakománnyal szaporodik az a mennyiség, amelyet piacra lehet hozni anélkül, hogy az 1936—37. évi termelés zömét alkotó hasáb- és dorongfa választékokhoz csak hozzá is kellene nyúlni.

A rendelkezésre álló készlet tehát így már 145.000 vasúti kocsirakomány lesz, ami minden behozatal nélkül elegendő arra, hogy az ország szükségletét az 1937-ik év március hó végéig ellássa.

Ha még ezenkívül számításba vesszük a most folyamatban lévő

1935–36. évi termelés többi készleteit is, megállapíthatjuk, hogy az ország faszükségletét a belföldi készletek 1937 szeptemberéig teljes mértékben fedezik anélkül, hogy az 1936–37. évi téli termeléshez hozzá kellene nyúlni, vagy csak egy darab külföldi fa behozatalára is szükség lenne. Eltekintve a tűzifabehozatal mellőzéséhez fűződő egyéb fontos nemzetgazdasági és kereskedelempolitikai érdekektől, már a tűzifatermelés és a belföldi munka védelme érdekében is szükségesnek látja arra kérni a földművelésügyi miniszter urat, hogy a most tárgyalás alatt álló kereskedelmi szerződéseknél a tűzifabehozatal teljes mellőzhetésének álláspontjára helyezkedjék.

Számol azzal, hogy ez a kívánság elsősorban politikai okokból úgy sem honorálható száz százalékgig, de ha az egyesület nyomtatékosan rámutat a jelenlegi komoly helyzetre, mégis remélhető, hogy a behozatalra engedélyezett tűzifamennyiség a minimálisra csökkentetik.

Igazgatóválasztmány egyhangúlag a javaslat értelmében határoz.

Ügyvezető: ismerteti a földművelésügyi miniszter úr leíratát az Országos Fazgazdasági Tanács kinevezése tárgyában.

Bejelenti, hogy az egyesületbe való felvételüket kérték Bárdiő László m. kir. segéderdőmérnök, ajánlja Lengyel Sándor; Győrfy János egyetemi tanársegéd, ajánlják Mayer Zoltán és Kelle Arthur, végül a herceg Esterházy Hittbizomány gyulakeszii erdőgondnoksága, ajánlja Ügyvezető.

Nevezetteket a választmány egyhangúlag az egyesület tagjai sorába iktatja.

Elnök: Bejelenti, hogy a Fazgazdasági Tanács mai ülésén tárgyalás alá került az Árelemző Bizottságnak az az indítványa, amely a bükk kivételével az összes tűzifaválasztékok árának általános csökkentését javasolja.

Az Árelemző Bizottság állásfoglalása egészen furcsa és veszélyes a magyar erdőgazdaságra nézve, azért mert a tényleges termelési és szállítási költségek ismerete nélkül, pusztán a közönség előszeretetére alapítja indoklását, hogy t. i. a bükkhöz viszonyítva túl magas a többi fa nem választékainak az ára, ezeket tehát le kell szállítani.

Ügyvezető előadja, hogy a most bejelentett készleteknek alig 27%-a bükk, erre alapítani tehát árpolitikát abszurdum, mert a főfogyasztás tárgya a tűzifakészletek 73%-át kitevő egyéb fafaj.

Az Árelemző Bizottság indoklását nem lesz nehéz összetörni. Állami beavatkozás alapja lehet a tényleges kalorikus érték, ez esetben pedig tudjuk, hogy sem a cseret, sem a gyertyánt, sem a tölgyet nem szabad kevesebbre értékelni a bükknél. Állami beavatkozás alapja lehet az ország tényleges erdőgazdasági helyzetének helyes ismerete, amely viszont bebizonyította, hogy tűzifaszükségletünket teljes egészében saját termelésből is fedezni tudjuk. Aki minden áron csak bükköt akar tüzelni, az vállalja magára annak a magasabb előszereteti árát is. Részletesen felsorolja, hogy az egy vagón tűzifa átlagos ára gyanánt budapesti paritásban fizetett 256 pengő 30 fillérből termelési, szállítási költségek, adók, kezelési költségek címén mennyi hozandó levonásba és a kalkuláció eredményeként kimutatja, hogy a jelenlegi ár mellett a legtöbb választéknál alig 1 pengő jövedelem marad mint tőár a birtokos javára. S ha vannak is erdőgazdaságok, amelyek ennél jövedelmezőbben dolgoznak, nem szabad elfeledkezni arról, hogy viszont sokkal nagyobb a kedvezőtlenebb viszonyok közt lévő erdőgazdaságok száma és hogy a tervbe vett ár-csökkentés elsősorban azokat a választékokat érné, amelyek a közfogyasztásnak legnagyobb részét teszik.

Az Árelemző Bizottság egy alig 8%-os áremelkedés miatt itt okot lát a beavatkozásra, holott egyéb közszükségleti cikkeknél: tojás, zsír

stb. sokszor 50—100%-os áremelkedés is tapasztalható, ami azonban sohasem mozdította meg az Árelemző Bizottságot. Nem számolt ez a testület azzal sem, hogy amikor mult ősszel némi áremelkedés következett be, ez csak a 1933—34. évi téli termelésű, tehát már teljesen száraz fára vonatkozott, amelynél a beszáradás következtében számbaveendő tényleges súlyvesztés értéke sokkal nagyobb az előző évi eladási árral szemben kifejezésre jutott pár filléres többletnél.

Véleménye szerint az Árelemző Bizottság kiinduló pontja csak a közfogyasztás tárgyát képező tűzifa valóságos, használati értéke lehet, nem pedig a közönség értékítélete, amely ha szabadon érvényesülhetne, a 10 év előtti szomorú helyzetet hozná vissza, amikor még a földművelésügyi minisztérium folyosóin is csak az import bükkfa plakátjait lehetett látni. A magyar erdőgazdaság nem azért harcolt nehéz harcot, hogy végre a háború előtti tisztas megbeesüléshez visszasegített hazai termelésű kitűnő tölgy-, cser- és gyertyánfát ilyen indokolatlan és minden szakszerűséget nélkülöző, sőt közgazdasági érzékre is alig mutató támadásra újból cserbenhagyja. Bízunk benne, hogy a kormány a Fagazdasági Tanács felterjesztését 100%-ig magáévá fogja tenni.

Gróf Széchenyi Károly nézete szerint talán enyhítené a fennálló ellentéteket egy olyan javaslat, amely a cser és egyéb választékok árának leszállításával szemben a bükk tűzifa árának felemelését indítványozná.

Ügyvezető hangsúlyozottan rámutat, hogy éppen az egyéb fánemek árának bármilyen mértékben való csökkentése jelenti a nagyobbik veszélyt, mert ezeknél a magyar erdőgazdaság semmiféle további megtérülést el nem bír. Hiszen annakidején is már a legminimálisabb ártételekkel vétettek kalkulációba, csak azért, hogy a piacra be lehessen vezetni őket és a közönség megismerhesse és megszerethesse az igazán hazai tűzifát.

Tuzson János: A telepítési törvényjavaslattal kapcsolatban tesz az Alföld fásítására vonatkozóan indítványt. Tekintettel arra, hogy a törvénytervezet az Alföldön mintegy 750.000 kat. holdat érint, szükségesnek látná idejében fölhívni a kormányzat figyelmét arra, ragadjon meg minden alkalmat, amelyik a törvény életbeléptetéséből kifolyólag számára kínálkozik az erdőterületnek minél nagyobb mértékben való növelésére. Ma már a laikus körök is tudják, hogy az Alföld gazdasági boldogulása elválaszthatatlan a helyes és gazdaságos faellátástól, tehát az erdőtől és ezért elérkezettnek látja az időt, hogy az egyesület is teljes erejével támogasson mindezt, a fásítást előmozdító törekvést.

Készséggel felajánlja, hogy elgondolásait részletekbemenően is egy elaborátum formájában a választmány elé terjeszti.

Elnök: Köszönetét fejezi ki a felajánlott segítségért, az elaborátum gondolatát örömmel üdvözli és ígéretet tesz arra vonatkozólag, hogy annak a választmány a legnagyobb figyelmet fogja szentelni.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést berekeszti.

Írói tiszteletdíjak! Az Országos Erdészeti Egyesület 1930. évi május hó 30-án tartott igazgatóválasztmányi ülésében elhatározta, hogy az egyesület 1930. évi július 1-től kezdődően az Erdészeti Lapokban megjelenő cikkekért írói tiszteletdíjat fizessen. És pedig: a szerkesztő részéről átdolgozást nem igénylő cikkekért 16 oldalas ívenként 64. pengőt, fordításokért vagy átdolgozást igénylő cikkekért 16 oldalas ívenként 32 pengőt, egyszerű közleményekért 16 oldalas ívenként 24 pengőt. Szíves tudomásul végett közli: a kiadóhivatal.